

Domkapitlets diariern .....

FÖRSAMLINGSINSTRUKTION

för Gärsnäs församling i Österlens kontrakt

diariens mofl

För förteckning av kyrkor och öppettider, se baksida

Församlingsexpeditionen har expeditionstid för personliga besök och telefontid:

Tisdagar och fredagar kl 10-12, onsdagar 13-15

Församlingens webbplats: www.svenskakyrkan.se/garsnas

Sociala medier: https://www.facebook.com/garsnasforsamling

Följande dokument, som relaterar till församlingsinstruktionen, finns i församlingen och är insända till kontraktsprosten:

Barnkonsekvensanalys som genomförts vid framtagandet av församlingsinstruktionen	Ja ☒	Nej ☐
Verksamhetsplan (kopplad till budget)	Ja ☒	Nej ☐
Gudstjänstplan	Ja ☒	Nej ☐
Pastoral handlingsplan för dop	Ja ☒	Nej ☐
Pastoral handlingsplan för konfirmandarbete	Ja ☒	Nej ☐
Pastoral handlingsplan för begravning	Ja ☒	Nej ☐
Handlingsplan för beredskapsförberedelser under kris och höjd beredskap	Ja ☒	Nej ☐
Pastoral plan för användandet av församlingens kyrkor	Ja ☒	Nej ☐

Kontraktsprosten har tagit del av dessa dokument

Lövskud 9 januari 2024

Ort och datum, namn

Åke Arvidsson

Kyrkofullmäktiges godkännande av församlingsinstruktionen

Kyrkoherdens godkännande av församlingsinstruktionen

Kyrkorådets godkännande av församlingsinstruktionen

Ort och datum

Paul Fragnor - Kockum

Kyrkofullmäktiges ordförande

Paul Fragnor - Kockum

Namnförtydligande

Ort och datum

Eva Asp

Kyrkoherde

Eva Asp

Namnförtydligande

Ort och datum

Christer Mårtensson

Kyrkorådets ordförande

Christer Mårtensson

Namnförtydligande

Domkapitlet i Lund utfärdar denna församlingsinstruktion att gälla tills vidare

Lund den 7 feb 2024 på domkapitlets vägnar:

Johan Tyrberg

Johan Tyrberg, biskop

I församlingen finns följande kyrkor:

Bolshögs kyrka.....

Öppettider vardagar.....

helger.....

Borrby kyrka.....

Öppettider vardagar.....

helger **vid gtj**.....

Hammenhög.....

Öppettider vardagar.....

helger **vid gtj**.....

Hannas.....

Öppettider vardagar.....

helger.....

Stiby.....

Öppettider vardagar.....

helger.....

Vallby.....

Öppettider vardagar.....

helger.....

Östra Herrestad.....

Öppettider vardagar.....

helger.....

Östra Hoby.....

Öppettider vardagar.....

helger.....

Östra Tommarp.....

Öppettider vardagar.....

helger **vid gtj**.....

Östra Vemmerlöv.....

Öppettider vardagar.....

helger **vid gtj**.....

Församlingsinstruktionen består av två delar: ett PASTORALT PROGRAM och en FORMALIADEL

1. DET PASTORALA PROGRAMMET

Det pastorala programmet utgörs av en omvärldsbeskrivning samt en programförklaring för församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

För hjälp: Se *Vägledning för arbetet med församlingsinstruktionen*

Församlingens omvärld

1. Beskrivning

Gärsnäs församling bildades 2017-01-01 och är en relativt ung församling som har uppkommit genom ett antal sammanläggningar sedan 1990-talet. Församlingen ligger på vackra Österlen och är en del av västra och sydvästra delen av Simrishamns kommun. Kommunen har knappt 20.000 invånare och av dessa bor 6650 i Gärsnäs församling där 4478 är medlemmar i Svenska kyrkan, dvs. 67%. Församlingens medlemmar är övervägande äldre. Församlingen är i huvudsak en landsbygdsförsamling. Den är förhållandevis stor, rent geografiskt, med ett flertal byar och mindre samhällen där de största utgörs av Skillinge, Borrby, Hammenhög och Gärsnäs. Det finns ingen tydlig centralort i församlingen. Pastorexpeditionen är placerad i Gärsnäs, främst med tanke på att tåget mellan Simrishamn och Ystad stannar där. Det finns även bussförbindelser men inte i den utsträckning som skulle önskas. Merparten av församlingsborna bor i eget hus men det finns även flerfamiljshus på de större orterna. Närmsta tätort är Simrishamn.

Företag och social service

Gärsnäs församling är i huvudsak en jordbruksbygd med stora och medelstora enheter men här finns också andra företag såsom möbelföretaget Gärsnäs möbler i Gärsnäs, Skånefrö och JHL i Östra Tommarp och Simrisalg och Peugeot i Hammenhög. I församlingen finns också många egenföretagare främst inom hantverk, konstnärskap och turism.

Förskolor finns i Gärsnäs, Borrby, Hammenhög, Östra Tommarp och Skillinge, låg- och mellanstadieskolor i Gärsnäs, Borrby och Hammenhög. Högstadium och gymnasium finns i Simrishamn. Äldreboenden finns i Skillinge, Borrby och Hammenhög vilka tillsammans med hemtjänsten är stora arbetsgivare.

Kommunen och föreningar erbjuder diverse fritidsaktiviteter för alla åldrar. Dock märks en viss neddragning av den kommunala verksamheten. I församlingen finns en vårdcentral, ett apotek, ett bankkontor och tandläkare. Livsmedelsaffärer finns på de större orterna samt vissa specialaffärer för byggmarknad och el. Postombud finns på flera orter.

Max antal tecken: 2150 inkl blanksteg

Naturen spelar en stor roll för våra församlingsbor. Liksom bygemenskapen som återfinns i församlingens alla byar. Den skapar trygghet på så sätt att man är känd och del av ett sammanhang. Ibland kan det anas en viss rivalitet mellan byarna.

Kyrkor

I Gärsnäs församling finns 10 kyrkor av varierande storlek och ålder samt 2 kapell. Fyra av kyrkorna är medeltida med unika valvmålningar. Den minsta av församlingens kyrkor hittar vi i Hannas, troligen uppförd i mitten av 1200-talet och den största finns i Borrby som stod klar 1841. Det är också i Borrby som ett av församlingens två kapell står, Sisselas kapell. Det andra kapellet finns i Skillinge, ett sjöfartskapell med tillhörande café. Kapellet i Skillinge engagerar många ideella och församlingen har ett nära samarbete med Kapellföreningen där. I Skillinge bedriver Skillinge Missionshus verksamheter för både barn och vuxna. Skillinge missionshus har rötter både i Equmeniakyrkan och Evangeliska Frikyrkan. Ett visst utbyte förekommer mellan våra samfund.

Sedan 2004 finns i församlingen även bönegården Killan i Östra Vemmerlöv, en reträttplats med möjlighet till andlig fördjupning. Det är en verksamhet som betyder mycket för många både inom och utom Lunds stift.

Vi ser med stor ödmjukhet och respekt på att människor vill vara i våra kyrkor för att fira kyrkans riter och vara en del av kulturarvet och historien. För många av våra församlingsbor har kyrkan en särskild plats i livet. Den står för kontinuitet och stabilitet men den är också vacker och ett särskilt rum. För många, men inte alla, ett heligt rum. Därför är det viktigt att miljön både inuti och utanför våra kyrkor är välvårdade.

Turism

Under påskhelgen fylls Österlen av besökare för den årliga konstrundan och under sommarmånaderna ökas antalet invånare markant. Detta har gjort att det finns ett stort antal bed-and-breakfast företag inom församlingens gränser. Under turistsäsongen ökar kulturutbudet. I Skillinge drivs en välbesökt teater som även arrangerar konserter och Scen Österlen engagerar varje sommar många ungdomar i olika teateruppsättningar. Glimmingehus, Nordens bäst bevarade medeltidsborg ligger i församlingen och Borrby bokby, en sammanslutning av antikvariat, är den enda svenska medlemmen i International Organisations of Book Towns.

2. Utmaningar och möjligheter

Precis som samhället i stort påverkas även Gärsnäs församling av såväl nationella som internationella händelser. Kriget i Ukraina och det förändrade ekonomiska läget i Sverige och i världen har bidragit till en ökad oro vilket i sin tur har inneburit ett ökat behov av mötesplatser. Det finns också ett ökat intresse för existentiella frågor, det som i många sammanhang benämns som existentiell hälsa. Sociala medier och digitalisering har förändrat människors levnadssätt. Människor inhämtar information och umgås på ett annat sätt än förr. Trots detta finns i församlingen ett rikt föreningsliv med många engagerade människor, vilket är positivt. Samtidigt är det en utmaning att få redan engagerade människor att engagera sig också i kyrkans verksamhet. Det rika föreningslivet är dock en tillgång då det stärker banden lokalt och utgör redan utvecklade nätverk för kyrkan att samverka med. Personal och förtroendevalda i Gärsnäs församling hoppas på, att tillsammans med våra församlingsbor, kunna hitta nya vägar för att bygga gemensamma broar mellan föreningsliv och kyrkans verksamhet. Ett utökat samarbete med föreningslivet är önskvärt. Liksom ett utökat och fördjupat samarbete med skolorna som finns i församlingen. Att i församlingens verksamhet skapa mötesplatser för människor i alla åldrar är en utmaning eftersom församlingen är utspridd rent geografiskt och kollektivtrafiken begränsad. Innan pandemin visade statistiken ett ökat deltagarantal i våra gudstjänster, något som förhoppningsvis ska fortsätta. Anledningen till ökningen tros bero på dels ett regelbundet gudstjänstfirande med två gudstjänster kl. 11 och kl. 18 i princip varje söndag, dels att gudstjänsterna har en bredd. Det finns en uttalad önskan hos såväl församlingsbor, förtroendevalda och anställda att gudstjänsterna ska vara varierade och Guds ord ska predikas på olika ”språk”, där musik är ett viktigt språk men också drama och dans. Också själva gudstjänstformen är varierad. Varje söndag firas mässa antingen som högmässa, söndagsmässa eller mässa i taizéton samt ytterligare en gudstjänst i annan form. Ambitionen är att man i gudstjänsten ska uppleva att det kristna budskapet har relevans också i vår tid. Att det känns angeläget och aktuellt. Detta ställer krav på medarbetarna, att på ett trovärdigt sätt fläta samman det historiska med det nutida, utan att tappa den kristna identiteten. Samtidigt ger det både anställda och församlingsbor möjlighet till kreativitet och andlig fördjupning. Det är åtminstone vår förhoppning.

Församlingen är inne i en fas av nyorientering och omorganisation. Gärsnäs församling har under flera år haft samarbete vad gäller personal med två av våra grannförsamlingar. Samarbetet har gällt ekonomi, fastigheter, datateknik och HR. Vår förhoppning är att detta samarbete ska fortsätta. Förutom de ekonomiska fördelarna, att vi är flera församlingar som delar på lönekostnaderna, så får vi också tillgång till välutbildad personal som, tack vare att de har insyn och får erfarenheter från flera församlingar, utveckla och effektivisera arbetet inom respektive område.

Max antal tecken: 2150 inkl blanksteg

Programförklaring

1. Identitet

Vi i Gärsnäs församling, församlingsbor, förtroendevalda och personal är en gemenskap där vår tro på den treeniga Guden – Fader, Son och Ande – utgör vår grund. Det är utifrån denna tro som vi vill vara:

- En församling som erbjuder plats och tid för människor att mötas till samtal om livet med utgångspunkt från evangeliet.
- En församling som vill bevara gamla och forma nya traditioner.
- En församling som vill värna kyrkan, såväl byggnaden som verksamheten.
- En församling som samlas kring måltiden.
- En församling som vill vara relevant i samtiden.

Gärsnäs församling är, liksom alla församlingar, en egen gemenskap med självstyre.

Gärsnäs församling är en del av en större gemenskap, såsom Ljunits, Herrestads, Färs och Österlens kontrakt, Lunds stift, Svenska kyrkan och sist, men absolut inte minst, den världsvida kyrkan.

Även om Gärsnäs är en församling finns det olika traditioner och uttryck i de olika delarna. Gemensamt för hela församlingen är att det präglas av ett starkt engagemang för bykyrkan och dess traditioner.

Gärsnäs församling är en församling med kompetenta och engagerade medarbetare, såväl ideella, förtroendevalda och personal. Vår ambition är att ha ett varierat gudstjänstliv där traditionella gudstjänstformer får kompletteras med mer fria gudstjänster.

Personalen arbetar i hela församlingen medan de ideella krafterna, med vissa undantag, mestadels är verksamma på den egna orten.

2. Uppdraget för de närmaste fyra åren

Vad vill Gud med Gärsnäs församling?

- Prioritera ett regelbundet, rikligt och varierat gudstjänstfirande.

Gudstjänsterna är församlingens centrum varifrån all annan verksamhet utgår och återsamlas kring. Detta är det unika för vår organisation, det som ingen annan har eller kan erbjuda. All övrig verksamhet, som rent praktiskt skulle kunna bedrivas i annan regi, återspeglar mer eller mindre det som händer på söndagarna.

- Erbjud en välfungerande, avgiftsfri barn- och ungdomsverksamhet.

- Ha ett rikt musikkiv för att sprida evangelium, tolka liv och sprida glädje och hopp.

- Att vi, i Jesu efterföljd, bjuder in till att på olika sätt – tal, dikt, pyssel, dans, konst och musik – samtala om livet, om hoppet, om tron, om Gud.

- Att utveckla samarbetet med föreningar, skolor och andra församlingar.

- Att väl förvalta våra kyrkobyggnader, övriga byggnader och vår ekonomi, där klimat och miljö är två viktiga faktorer att ta hänsyn till.

- Skapa mötesplatser för människor i alla åldrar för att på så sätt möta de existentiella behov och frågor som finns.

- Vara beredd att finnas där vid kriser, i människors enskilda liv och i samhället.

- Att kyrkan, såväl byggnader som verksamhet och gemenskap, ska vara tillgänglig och välkomnande för alla. Vara kyrkan mitt i byn, som står för både tradition och förnyelse.

3. Den grundläggande uppgiften

Gudstjänst: Gudstjänsten är ett tillfälle där vi i gemenskap får möta Gud. gudstjänsten är tiden och platsen där vi som trosgemenskap kan bottna i nåden och på så vis få kraft att gå ut och skapa i världen. Att få bottna i nåden tolkar församlingen som att vi får ta del av Guds kärlek till människor och världen, enligt Joh. 3:16: "Så älskade Gud världen att han gav den sin ende son, för att de som tror på honom inte skall gå under utan ha evigt liv".

Evangeliet ska förmedlas så att det blir begripligt för alla åldrar, där användandet av musik, dans, sång, drama och andra konstuttryck är en viktig del för att förmedla kyrkans budskap. Förhoppningsvis kommer antalet gudstjänstbesökare på söndagens gudstjänster fortsätta att öka genom en målmedveten satsning på varierade gudstjänster. Tiderna för söndagens gudstjänster ligger i princip fasta, förutom vid större helger och festgudstjänster. I övrigt försöker personalen vara flexibla med tider för kyrkliga handlingar.

Diakoni: Diakoni kan ses som ett uppdrag att vara Guds händer i världen. I dopet får den som döps ett uttalat uppdrag att i sitt liv och livshållning utöva diakoni. Uppdraget innebär att uppsöka, hjälpa och stötta dem som är i kroppslig, själslig och andlig nöd. Diakoni innebär också att vara en röst för alla som inte orkar eller kan formulera för sig själv eller andra, vad de behöver eller har rätt till. Vår verksamhet ska i allt, också i samarbetet med andra, verka för att främja synen på det absoluta i människors lika värde, utifrån att vi alla är skapade av Gud. Diakoni är att möta sin nästa som medmänniska och medvandrare. Det är viktigt att de mötesplatser som anordnas av församlingen är lättillgängliga. Detta kräver att mötesplatser arrangeras på flera olika platser i församlingen.

Undervisning: Gärsnäs församling vill fortsätta utveckla och vara en del av den evangelisk-lutherska kyrkans långa tradition av undervisning. Med vår undervisning vill vi klargöra vad vår kristna tro innebär, vad kristendomen har betytt för vår kultur och vårt samhälle. Undervisning bedrivs med hjälp av berättelser, bibliska och andra, drama, film, lek, skapande och musik.

Berättelserna och berättandet är anpassat efter åldersgrupp och sammanhang. Med vår undervisning hoppas vi kunna väcka tankar och frågor kring tro och liv samt öppna upp för möjligheten att lära av varandra.

Mission: mission är ett riktat arbete för att nå människor som inte bekänner sig till den kristna tron. Församlingens personal vänder sig framför allt till människor i vårt närområde där vi hoppas nå ut till människor genom att vi finns ute i samhället. Det sker t.ex. när vi samarbetar med lokala organisationer och våra skolor, men också när vi firar gudstjänst på våra äldreboenden.

A large, empty rectangular box with a thin black border, occupying most of the page. It is intended for the user to write their answer to the question above.

Max antal tecken: 2150 inkl blanksteg

2. FÖRSAMLINGSINSTRUKTIONENS FORMALIADEL

De regler för församlingen och församlingens verksamhet som rör domkapitlets tillsyn.

GUDSTJÄNSTFIRANDE (17 kap 3 och 5 § KO samt 37 kap 2§ KO)

I församlingen firas huvudgudstjänst varje söndag och kyrklig helgdag: JA NEJ
Om "NEJ" ovan: Skriv in särskilda skäl för undantag här.

FORMER FÖR GUDSTJÄNSTER (17 kap 4 § & 18 kap 6 § KO)

Minsta antal huvudgudstjänster med nattvard per år i församlingen

enligt domkapitlets beslut den 4/12 2013 : 24

enligt senast inlämnad gudstjänststatistik **43** .....

Ej aktuellt
efter den
20/5 2018

Används någon annan gudstjänstordning eller musik än den som ingår i *Den svenska kyrkohandboken* som huvudgudstjänst? JA NEJ

Om "JA" ovan, hur många gånger per år? NÅGON GÅNG CA 1 GÅNG/MÅN ALLTID

Församlingen tillhör gudstjänstnätverket i Lunds stift JA NEJ

Församlingen har dispens att använda förslaget till ny kyrkohandbok JA NEJ

HUVUDGUDSTJÄNST MED ANNAT SAMFUND (17 KAP 7 § KO)

En gudstjänst tillsammans med en församling i ett annat kristet trossamfund firas som huvudgudstjänst högst

0 ..... gånger/år med ..... församling i .....

PRÄSTER OCH MUSIKER (34 kap 1-2 § KO)

Enligt stiftsstyrelsens beslut ska det i församlingen finnas minst följande antal prästtjänster: **3**.....

I församlingen finns följande prästtjänster:

Kyrkoherde, 2 komministertjänster
.....
.....

I församlingen ska det finnas minst en kyrkomusiker som ska vara organist eller kantor.

Hur många organisttjänster finns? **0**..... Hur många kantorstjänster finns? **2**.....

DIAKONER

Hur många diakontjänster finns i församlingen?

0
.....
.....

ÖVRIGA KOMMENTARER KRING TJÄNSTER

.....
.....
.....
.....

FÖRSAMLINGENS VERKSAMHET PÅ ANDRA SPRÅK (57 kap 5§ KO)

I församlingen finns följande större språkgrupper representerade:

.....
.....

I vår ordinarie församlingsverksamhet arbetar vi med olika språk på följande sätt:

Finns beredskap för tillfälliga och akuta behov av att möta människor på andra språk än svenska?

JA NEJ

Om "JA", ange vilka språk ni har beredskap att möta människor på vid tillfälliga och akuta behov:

Engelska, danska, tyska
.....
.....